

Sygn. akt III U 1281/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r. w Przemysłu

na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 13 października 2014 r., **znak:**(...)

i z dnia 28 listopada 2014 r., **znak:** (...)

I. oddala odwołanie odnośnie decyzji z dnia 28 listopada 2014 r., znak: (...)

II. umarza postępowanie odnośnie decyzji z dnia 13 października 2014 r., znak: (...)

Sygn. akt III U 1281/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 kwietnia 2015 r.

Decyzją z dnia 13 października 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Pozostałe warunki zostały spełnione. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 12 dni; składkowe – 30

lat, 8 miesięcy i 29 dni; uzupełniające - rola – 26 dni; łącznie – 30 lat, 11 miesięcy i 11 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 5 lat, 4 miesiące i 11 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 24 listopada 2014 r. wnioskodawca A. K., reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i zarzucając błędne przyjęcie przez organ rentowy, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 5 lat, 4 miesiące i 11 dni, podczas gdy oprócz przyjętego przez organ rentowy takiego okresu, pracował on w szczególnych warunkach także od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r., tj. przez 8 lat, 1 miesiąc i 25 dni w Zakładach (...) w P., a także od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r., tj. przez 3 lata, 2 miesiące i 23 dni w (...) (...) w M., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy robotach wodnokanalizacyjnych oraz przy budowie rurociągów w głębokich wykopach.

Wskazując na powyższe wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w ustawowej wysokości od dnia 22 września 2014 r. oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że niesłusznie organ rentowy nie zaliczył mu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach pracy w Zakładach (...) w P. od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. oraz zatrudnienia w (...) (...) w M. od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. Ubezpieczony już po wydaniu zaskarżonej decyzji otrzymał świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, z którego wynika, że w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. był zatrudniony w (...) (...) w M., gdzie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace polegające na robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach, które to prace w świetle przepisów rozporządzenia Rady Ministrów – wykaz A, Dział V, poz. 1 są zaliczane do prac w warunkach szczególnych. Ponadto ubezpieczonemu powinien zostać zaliczony również zaliczony okres pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. W ogólnym świadectwie pracy z tego okresu wpisano wnioskodawcy stanowiska: hydraulik, monter instalacji rurociągów oraz monter aparatów i układów hydraulicznych. Ubezpieczony posiadając wyuczony zawód hydraulika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w powyższym okresie wyłącznie prace polegające na robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach. Przy zaliczeniu powyższych okresów, łączny okres pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wyniesie łącznie na dzień 1 stycznia 1999 r. 16 lat, 8 miesięcy i 17 dni.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca spełnił warunek wieku, w dniu 5 grudnia 2011 r. osiągnął 60 lat, nie przystąpił do OFE, posiada co najmniej 25 lat stażu ogółem. Natomiast spornym jest staż pracy w warunkach szczególnych. Na dowód pracy w warunkach szczególnych w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawione 29 października 2014 r. w oparciu, o które ZUS w dniu 28 listopada 2014 r. wydał nową decyzję, uwzględniając dodatkowo 10 miesięcy i 14 dni. Łącznie udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach wyniósł 6 lat, 2 miesiące i 25 dni. Zgodnie z zapisem widniejącym w tym świadectwie z okresu od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. pracodawca wyłączył okresy urlopów bezpłatnych i pracy na budowie eksportowej. W trakcie pracy na budowie eksportowej pracodawcą dla wnioskodawcy był (...) i brak jest informacji, jakimi pracami zajmował się wówczas wnioskodawca. Na okres zatrudnienia w Zakładach (...) od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. wnioskodawca przedłożył ogólne świadectwo pracy z dnia 22 listopada 2007 r., w którym stwierdzono, że pracował on na stanowiskach hydraulika, montera instalacji wodociągowej, montera aparatów i układów hydraulicznych. Ponadto w ogólnym świadectwie pracy z 4 listopada 1978 r., w którym wymieniono składniki wynagrodzenia nie wskazano, aby wnioskodawca pobierał dodatek za pracę w szczególnych warunkach. Sporny okres (lata 1970-1978) wynosi 8 lat, 1 miesiąc i 25 dni, a więc wraz z udowodnionym okresem jest krótszy niż 15 lat.

Decyzją z dnia 28 listopada 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. uchylili decyzję z dnia 13 października 2014 r. oraz odmówił wnioskodawcy A. K. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu podkreślono, że po dostarczeniu nowych dowodów Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 6 lat, 2 miesiące i 25 dni. Jednocześnie poinformowano, że pozostałe warunki zostały spełnione. Do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczono okres pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym, tj. od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. w wymiarze 10 miesięcy i 14 dni (z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym oraz na budowie eksportowej od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r.) oraz okres zatrudnienia od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. w Zakładzie (...) S.A. w wymiarze 5 lat, 4 miesiące i 11 dni. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze – 2 miesiące i 12 dni; składkowe – 31 lat, 1 miesiąca i 2 dni; uzupełniające – rola – 26 dni; łącznie – 30 lat, 11 miesięcy, 11 dni, w tym staż w szczególnych warunkach/charakterze – 6 lat, 2 miesiące i 25 dni.

W piśmie procesowym z dnia 10 lutego 2015 r. wnioskodawca wskazał, że decyzja ZUS z dnia 28 listopada 2014 r. nie została mu doręczona przez organ rentowy. Kopię jej otrzymał natomiast w trakcie rozprawy w dniu 28 stycznia 2015 r. Odnosząc się merytorycznie do jej treści wskazano, że nieuprawnionym było wyłączenie przez ZUS z okresu zatrudnienia

w szczególnych warunkach w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym S.A. w M., okresu pracy na budowie eksportowej w Libii. Ubezpieczony przez cały wskazany w świadectwie okres wykonywał na rzecz (...) Przedsiębiorstwa Budowlanego w M. zarówno w kraju, jak i za granicą

w Libii prace wymienione w tym świadectwie. Wobec tego cały okres pracy

w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w M. od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r., czyli 3 lata, 2 miesiące i 23 dni powinien zostać zaliczony ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Dodatkowo podniesiono, że ze świadectwa pracy z dnia 7 lipca 2000 r. wynika, że ubezpieczony w okresie wskazanego tam zatrudnienia nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Uwzględniając wnioskodawcy zaliczony przez ZUS okres jego pracy w szczególnych warunkach, cały okres pracy

w warunkach szczególnych w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym

w M. oraz taki okres pracy w Zakładach (...)

w P., zostanie spełniony warunek posiadania przez ubezpieczonego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W piśmie procesowym z dnia 25 lutego 2015 r. organ rentowy poinformował, że dopiero w tym dniu wnioskodawcy została wysłana decyzja z dnia 28 listopada 2014 r., wcześniej omyłkowo egzemplarz dla wnioskodawcy został pozostawiony w aktach organu rentowego. Odnosząc się natomiast do żądania uwzględnienia przez wnioskodawcę do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Libii, organ rentowy zwrócił się o uzyskanie wyjaśnień od pracodawcy lub następcy prawnego E. R., który był w tym okresie pracodawcą, ewentualnie

o przeprowadzenie dowodu z akt osobowych, celem uzyskania informacji

o charakterze pracy wykonywanej przez wnioskodawcę. Ponadto podniesiono, że praca w Libii trwała do 30 września 1981 r., natomiast po tej dacie wnioskodawca nie podjął zatrudnienia w (...), wykorzystał ten okres na badania oraz inne urlopy wynikające z rozliczenia pracy na eksporcie,

a także przebywał na zasiłku chorobowym, a zatem nie wykonywał pracy po dniu 30 września 1981 r.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca A. K., ur. (...), w dniu 22 września 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do wniosku dołączył dokumentację poświadczającą przebieg zatrudnienia, w tym w szczególności: świadectwo pracy z dnia 4 listopada 1978 r. wystawione przez Zakłady (...) w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. na stanowiskach hydraulika, montera instalacji rurociągowej i montera aparatów i układów hydraulicznych; świadectwo pracy z dnia 22 listopada 2007 r. wystawione przez Zakłady (...) S.A.

w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach hydraulika, montera instalacji wodociągowej oraz montera aparatów i układów hydraulicznych, przy czym

w punkcie 8 tego świadectwa pracodawca nie zaznaczył, aby praca wnioskodawcy była wykonywana w szczególnych warunkach; świadectwo pracy z dnia 26 stycznia 1982 r. wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane w M., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego; świadectwo pracy

z dnia 7 lipca 2000 r. wystawione przez (...) (...) w M. w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r.,

w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego, przy czym w punkcie 8 nie wskazano, aby była to praca wykonywana w szczególnych warunkach; świadectwo pracy z dnia 30 marca 2001 r. wystawione przez Zakłady (...) S.A. w P.,

z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy

w okresie od 2 lutego 1982 r. do 31 marca 2001 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku montera aparatów i układów hydraulicznych, spawacza gazowego, palacza kotłowni gazowej, ślusarza-elektryka

w brygadzie utrzymania ruchu, wskazano przy tym, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. na stanowisku spawacza gazowego; świadectwo pracy

z dnia 22 listopada 2007 r. wystawione przez Zakłady (...) S.A. w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 2 lutego 1982 r. do 31 marca 2001 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku montera aparatów i układów hydraulicznych, spawacza gazowego, palacza kotłowni gazowej, ślusarza – elektryka

w brygadzie utrzymania ruchu, a w punkcie 8 świadectwa wskazano, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. na stanowisku spawacza, które zostało wymienione w wykazie A, dziale XIV, pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r.; świadectwo pracy z dnia 9 października 2014 r. wystawione przez Zakłady (...) S.A. w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy od 2 lutego 1982 r. do 31 marca 2001 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach montera aparatów i układów hydraulicznych, spawacza gazowego, palacza kotłowni gazowej, ślusarza – elektryka w brygadzie utrzymania ruchu, a dodatkowo wskazano, że wykonywał on pracę

w szczególnych warunkach w okresie od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. wymienioną w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., na stanowisku spawacza wymienionym w wykazie A, dziale XIV, poz. 12, pkt 8 zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach organu rentowego dokumentacji, ZUS wydał decyzję z dnia 13 października 2014 r., którą ZUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 12 dni; składkowe – 30 lat, 8 miesięcy i 29 dni; uzupełniające - rola – 26 dni; łącznie – 30 lat, 11 miesięcy i 11 dni, w tym w szczególnych warunkach/charakterze – 5 lat, 4 miesięcy i 11 dni.

W dniu 27 listopada 2014 r. (...) (...) przekazało do ZUS: pismo z dnia 9 października 1981 r. zgodnie, z którym (...) R. (...) (...) (...) w R. z dniem 1 października 1981 r. przekazało (...) (...) w M. pracownika A. K., który od dnia 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r. zatrudniony był na budowie eksportowej w Libii, przebywał na urlopie

wypoczynkowym za rok 1980/1981 oraz rozłąkowym od 2 października 1981 r. do 4 stycznia 1982 r., skierowany został na profilaktyczne badania lekarskie; świadectwo pracy z dnia 26 listopada 2014 r. wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane S.A. w M., w którym wskazano, iż świadectwa pracy z dnia 26 stycznia 1982 r., 7 lipca 2000 r. oraz 21 lipca 2007 r. anulowano,

a ponadto, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) (...)w M. w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego, korzystał z urlopu bezpłatnego w dniu 6 stycznia 1979 r., 15 stycznia 1979 r., 15 czerwca 1979 r., 25 czerwca 1979 r., 22-29 września 1979 r., pracował na budowie eksportowej w Libii od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r., od 2 października 1981 r. do 10 stycznia 1982 r. korzystał z urlopu wypoczynkowego, rozłąkowego oraz wykonywał badania lekarskie, zgodnie z kartą zasiłkową od 11 do 17 stycznia 1982 r. oraz od 19 do 27 stycznia 1982 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim, w dniu 18 stycznia 1982 r. oraz od 28 stycznia 1982 r. do 2 lutego 1982 r. nie figuruje w kartotece zarobkowej oraz w kartotece zasiłkowej.

Wnioskodawca w dniu 28 listopada 2014 r. przedłożył w ZUS dodatkowo świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych

z dnia 28 listopada 2014 r. wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo Budowlane S.A. w M. zgodnie, z którym wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r.,

i w tym okresie stale, i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał roboty wodno-kanalizacyjne oraz prace przy budowie rurociągów w głębokich wykopach, na stanowisku montera instalacji sanitarnych i grzewczych, przy tym zaznaczono, że z tego okresu należy wyłączyć okresy urlopów bezpłatnych oraz okres pobytu na budowie eksportowej w Libii zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 26 listopada 2014 r.

Decyzją z dnia 28 listopada 2014 r. ZUS uchylił decyzję z dnia 13 października 2014 r. oraz odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze – 2 miesiące i 12 dni; składkowe – 31 lat, 1 miesiąc i 2 dni; uzupełniające – rola – 26 dni; łącznie – 30 lat, 11 miesięcy, 11 dni, w tym staż w szczególnych warunkach/charakterze – 6 lat, 2 miesiące i 25 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczono okres pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r., w wymiarze 10 miesięcy i 14 dni (z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym oraz budowie eksportowej od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r.) oraz okres zatrudnienia od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. w Zakładzie (...) S.A. w wymiarze 5 lat, 4 miesiące i 11 dni.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 22.09.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych,
- decyzja ZUS z dnia 13.10.2014 r. i z dnia 28.11.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca A. K. został zatrudniony w Zakładach (...) w P. z dniem 11 września 1970 r. na stanowisku hydraulika.

Z dniem 1 stycznia 1974 r. wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko montera instalatora rurociągów w wydziale remontowym.

Od 1 marca 1974 r. wnioskodawca został przeniesiony do wydziału energetycznego, gdzie nadal zajmował stanowisko montera instalatora rurociągów, na którym pracował do końca zatrudnienia w tym zakładzie pracy. Z dniem 1 kwietnia 1977 r. stanowisko zmieniło nazwę na montera aparatów i układów hydraulicznych.

Na zakładzie jako hydraulik wnioskodawca usuwał awarie sieci wodociągowych, spawał grzejniki w sytuacji, gdy przeciekały, pomimo braku do tego uprawnień, a także pracował w wykopach przy usuwaniu awarii kanalizacyjnych.

Jako monter zaś zajmował się usuwaniem awarii rurociągów, musiał pracować przy wykonywaniu wykopów, a później przy wymianie rur kanalizacyjnych w głębokich wykopach, a także spawał. Przy usuwaniu awarii pomagali mu również inni pracownicy.

Zakład pracy Zakłady (...) S.A. w P. przesłał do Sądu wykaz stanowisk pracy w szczególnych warunkach – „Szczegółowy wykaz stanowisk pracy zaliczanych w Z.A. (...) w P. do pierwszej kategorii zatrudnienia”, gdzie opisane są stanowiska pracy

i przyporządkowane do rodzaju pracy, jaką dany pracownik musiał wykonywać, aby jego stanowisko pracy było uznane przez zakład pracy za pracę w szczególnych warunkach. W wykazie tym nie widnieje stanowisko pracy hydraulika, montera instalacji rurociągów, ani montera aparatów i układów hydraulicznych.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w P.,
- dokumentacja płacowa za lata 1970-1978 oraz wykaz stanowisk pracy w ZA (...) w P. zaliczanych do I kategorii zatrudnienia,
- częściowe zeznania świadka J. S.,
- częściowe zeznania wnioskodawcy.

Sąd ustalił również, iż wnioskodawca z dniem 8 listopada 1978 r. został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w M. na zasadzie porozumienia pomiędzy pracodawcami, a więc Zakładami (...) w P. i (...) Przedsiębiorstwem Budowlanym. Pracował wówczas przy budowie rurociągów kanalizacyjnych i ciepłowniczych w głębokich wykopach.

W okresie od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r. pracował na budowie eksportowej w Libii. Pracował przy budowie farm jako spawacz gazowy i elektryczny instalacji hydraulicznych – ciągów wodnych i kanalizacyjnych w głębokich wykopach. Przy wykonywaniu ww. czynności pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Po powrocie z Libii wnioskodawca korzystał z urlopu wypoczynkowego, urlopu rozłąkowego, przechodził badania lekarskie, następnie przebywał na zwolnieniu lekarskim i w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym nie podjął już zatrudnienia.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym S.A. w M.,
- zeznania świadka J. G.,
- zeznania świadka J. J.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Na okoliczność wykazania zatrudnienia w warunkach szczególnych

w Zakładach (...) w P. w okresie od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. wnioskodawca powołał się na zeznania świadków W. G. i J. S. oraz na własne zeznania. w tym zakresie Sąd jednak nie dał im wiary. Sąd oprócz świadectw pracy z tego spornego okresu zatrudnienia dysponował również dokumentacją źródłową zalegającą w aktach osobowych wnioskodawcy.

Z angaży wynika zaś, że wnioskodawca w trakcie ww. zatrudnienia zajmował różne stanowiska, a to hydraulika, monter instalacji rurociągów oraz monter aparatów i układów hydraulicznych, a nadto był zatrudniony w różnych wydziałach – w wydziale remontowym oraz w wydziale energetycznym. Przesłuchani w sprawie świadkowie różnili się w swoich zeznaniach co do zakresu czynności wnioskodawcy, zajmowanych stanowisk. Ich zeznania nie były również zbieżne z zeznaniami samego wnioskodawcy. Świadek W. G. w zasadzie nie potrafił określić nazwy zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy. Zeznał, że wnioskodawca od początku pracował na wydziale remontowym. Przez cały okres zatrudnienia w ramach swoich obowiązków zajmował się usuwaniem awarii rurociągów, wykonywał prace przy wykopach, spawaniu w wykopach, wymianie rur, wymianie rur kanalizacyjnych. Przy pomocy uczniów dokonywał wykopów, wyciągał rury, naprawiał je, konserwował. Zeznania te nie znalazły odzwierciedlenia w dowodach z dokumentów, z których wynika, że wnioskodawca początkowo zajmował stanowisko hydraulika, z dniem 1 stycznia 1974 r. został przeniesiony na stanowisko montera instalatora rurociągów w wydziale remontowym, od 1 marca 1974 r. został przeniesiony do wydziału energetycznego i nadal zajmował stanowisko montera instalatora rurociągów. Z zeznań świadka J. S. wynikało, że pracował on w Zakładach (...) od 15 lutego 1975 r. na stanowisku elektryka, rozdzielcy, energetyka i starszego mistrza. Świadek ten wskazywał, że wnioskodawca pracował jako hydraulik, spawacz i usuwał awarie

w głębokich wykopach. Wnioskodawca w czasie, w którym świadek został zatrudniony pracował przy usuwaniu awarii ciepłowniczych, wodnych. Pracował w brygadzie hydraulików, którzy musieli wykonywać wykopy, zabezpieczać je, spawać rurociągi, naprawiać je, podłączać rurociągi. Wnioskodawca był hydraulikiem i spawaczem, i zajmował się wyżej wymienionymi pracami, również przy pomocy innych pracowników. Wnioskodawca w trakcie przesłuchania wskazywał, że został przyjęty do pracy w Zakładach (...) w 1970 r. jako hydraulik. W zakładzie jako hydraulik usuwał awarie sieci wodociągowych, spawał grzejniki w sytuacji, gdy przeciekały, pomimo braku do tego uprawnień, a także pracował

w wykopach przy usuwaniu awarii kanalizacyjnych. Po 2 latach uzyskał uprawnienia spawalnicze. Od tego czasu zajmował się usuwaniem awarii rurociągów, a więc pracował przy wykopach i wymianie rur kanalizacyjnych w głębokich wykopach, a także spawał. Przy usuwaniu awarii pomagali mu również inni pracownicy, a po około 5 latach pracy został brygadziwą

i podlegali mu uczniowie. Do końca zatrudnienia w Zakładach (...) pracował jako monter – instalator aparatów hydraulicznych.

Z angaży zaś wynika, że dopiero z dniem 1 stycznia 1974 r. wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko montera instalatora rurociągów.

W oparciu o opisane zeznania, a przede wszystkim mając na uwadze występujące w nich rozbieżności, brak było możliwości ustalenia, jakie konkretnie czynności wykonywał wnioskodawca na poszczególnych stanowiskach pracy. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. S. i wnioskodawcy jedynie w zakresie, w jakim pozostawały one w zgodzie z dowodami z dokumentów, a więc zeznaniom świadka J. S., że wnioskodawca był monterem, a wnioskodawcy, że był hydraulikiem i monterem.

Podkreślić w tym miejscu należy również, że zakład pracy w dalszym ciągu istnieje, a pomimo tego pracodawca nie wystawił wnioskodawcy stosownego świadectwa pracy potwierdzającego jego zatrudnienie w warunkach szczególnych w spornym okresie. Był pracodawca wnioskodawcy Zakłady (...) S.A. w P. przesłał do Sądu wykaz stanowisk pracy w szczególnych warunkach – „Szczegółowy wykaz stanowisk pracy zaliczanych w Z.A. (...) w P. do pierwszej kategorii zatrudnienia”, gdzie opisane są stanowiska pracy i przyporządkowane do rodzaju pracy, jaką dany pracownik musiał wykonywać, aby jego stanowisko pracy było uznane przez zakład pracy za pracę w szczególnych warunkach. W wykazie tym nie widnieje ani stanowisko pracy hydraulika, ani montera instalacji rurociągów, ani montera aparatów i układów hydraulicznych.

Sąd uznał natomiast za wiarygodne zeznania świadków J. G.

i J. J. oraz wnioskodawcy w zakresie, w jakim wskazywali oni na rodzaj prac i powierzonych wnioskodawcy czynności w okresie zatrudnienia na budowie eksportowej w Libii. Świadczenie ci w tym czasie również pracowali na budowie eksportowej wraz z wnioskodawcą, a więc bezpośrednio widzieli, jakie wykonuje on zadania. Ich zeznania były zbieżne, logiczne. Dodatkowo wymaga tutaj podkreślenia, że brak jest dokumentacji źródłowej z tego okresu zatrudnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy A. K. od decyzji z dnia 28 listopada 2014 r. należy uznać za nieuzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U.

z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego

w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa

w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1,

za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości

dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43

ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy

na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac

w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat, nie jest członkiem OFE, a ponadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Decyzją z dnia 28 listopada 2014 r. ZUS jednak odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze – 2 miesiące i 12 dni; składkowe – 31 lat, 1 miesiąca i 2 dni; uzupełniające - rola – 26 dni; łącznie – 30 lat, 11 miesięcy, 11 dni, w tym staż w szczególnych warunkach/charakterze – 6 lat, 2 miesiące i 25 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczono wnioskodawcy okres pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym

w M. od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r., w wymiarze 10 miesięcy i 14 dni (z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym oraz na budowie eksportowej od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r.),

a także okres zatrudnienia od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. w Zakładzie (...) S.A. w P. w wymiarze 5 lat, 4 miesiące i 11 dni.

Istotą sporu w sprawie była więc kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca w toku postępowania domagał się ustalenia, że był zatrudniony w warunkach szczególnych również w Zakładach (...) w P. od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. oraz w czasie pracy na budowie eksportowej w Libii w okresie od 3 października 1979 r. do 2 lutego 1982 r.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 11 września 1970 r. do 5 listopada 1978 r. początkowo pracował jako hydraulik, na montera instalatora rurociągów został przeniesiony dopiero z dniem 1 stycznia 1974 r. i pracował wówczas

w wydziale remontowym. Od 1 marca 1974 r. wnioskodawca został przeniesiony do wydziału energetycznego, gdzie nadal zajmował stanowisko montera instalatora rurociągów, na którym pracował do końca zatrudnienia w tym zakładzie pracy, chociaż później to stanowisko zmieniło nazwę na montera aparatów i układów hydraulicznych (z dniem 1 kwietnia 1977 r.).

W ocenie Sądu stanowiska te nie były stanowiskami pracy w szczególnych warunkach. Zarówno po zakończeniu zatrudnienia, jak i przed złożeniem wniosku o emeryturę były pracodawca nie wystawił wnioskodawcy stosownego świadectwa pracy potwierdzającego jego zatrudnienie

w warunkach szczególnych w spornym okresie. Z przesłanego wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach nie wynika, aby zajmowane przez A. K. stanowiska były zaliczane do stanowisk pracy, na których wykonywane są (lub były) prace w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w oparciu o świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia od 1 czerwca 1987 r. do 11 października 1992 r. w Zakładzie (...) S.A. na stanowisku spawacza. Pozostałe okresy zatrudnienia w tym zakładzie na zajmowanych stanowiskach pracy: hydraulika, monter instalacji rurociągów, monter aparatów i układów hydraulicznych i później palacza kotłowni gazowej, ślusarza – elektryka w brygadzie utrzymania ruchu nie zostały przez zakład pracy zaliczone do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca nie kwestionował wystawionych mu przez zakład pracy świadectw pracy, brak na to jakichkolwiek dowodów, nie domagał się wydania świadectwa pracy w szczególnych warunkach za cały okres zatrudnienia. Jedynie w toku postępowania wnioskodawca przy pomocy dowodów z zeznań świadków starał się obalić dowody z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych, które wskazują, jakie stanowisko zajmował, a które przeczą zeznaniom świadków.

W wyroku z dnia 6 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie, III AUa 466/14 (LEX nr 1496008), stwierdził, że zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne. Skoro prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego nie można poprzestać tylko na uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego w judykaturze, w tej kategorii spraw podkreśla się, że zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Nie jest dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne (por. wyroki Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 17 stycznia 2012 r., III AUa 1482/11, LEX 1110006 i z dnia 22 lutego 2012 r., III AUa 1734/11, LEX 1129735).

Podobnie Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 5 lutego 2014 r., III AUa 1368/13 (LEX nr 1425488), stwierdził, że dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej.

Ponadto przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wskazuje, że wnioskodawca w okresie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r. był zatrudniony w (...) (...) w M.. Organ rentowy do stażu pracy w szczególnych warunkach zaliczył okres pracy

w tym Przedsiębiorstwie od 8 listopada 1978 r. do 2 lutego 1982 r.,

w wymiarze 10 miesięcy i 14 dni (z wyłączeniem okresów przebywania na urlopie bezpłatnym oraz budowie eksportowej od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r.). W aktach osobowych wnioskodawcy brak jest adnotacji, że wnioskodawca w spornym okresie, nie zaliczonym przez ZUS pracował w szczególnych warunkach. W oparciu o zeznania świadków

i zeznania samego wnioskodawcy Sąd czynił w tym zakresie ustalenia, gdyż brak było możliwości ustalenia w oparciu o jakiegokolwiek dowody

z dokumentów, jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał w trakcie pracy na budowie eksportowej w Libii.

W rezultacie Sąd przyjął, że wnioskodawca w okresie od 3 października 1979 r. do 30 września 1981 r. pracował na budowie eksportowej w Libii, jako spawacz gazowy i elektryczny instalacji hydraulicznych – ciągów wodnych i kanalizacyjnych w głębokich wykopach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od 2 października 1981 r. do 10 stycznia 1982 r. wnioskodawca korzystał z urlopu wypoczynkowego, rozłąkowego oraz wykonywał badania lekarskie, zgodnie z kartą zasiłkową od 11 do 17 stycznia 1982 r. oraz od 19 do

27 stycznia 1982 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim, w dniu 18 stycznia 1982 r. oraz od 28 stycznia 1982 r. do 2 lutego 1982 r. nie figuruje w kartotece zarobkowej oraz w kartotece zasiłkowej.

Stanowisko spawacza wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale XIV – „Prace różne”, poz. 12– „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych ministrowi budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach w wykazie A, Dziale XIV, poz. 12, pkt 1 – „spawacz elektryczny i gazowy”.

Pomimo jednak przyjęcia, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia na budowie eksportowej w Libii pracował w warunkach szczególnych Sąd oddalił odwołanie A. K. od decyzji z dnia 28 listopada 2014 r. uznając, iż nie legitymuje się on wymaganym 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w punkcie I sentencji wyroku.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd umorzył postępowanie toczące się na skutek odwołania wnioskodawcy A. K. od decyzji z dnia 13 października 2014 r., w której odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury. Wobec przedłożenia dodatkowej dokumentacji decyzją z dnia 28 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. uchylił decyzję z dnia 13 października 2014 r., nadal odmawiając A. K. prawa do emerytury.

W rezultacie więc Sąd w oparciu o przepis art. 355 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne, umorzył postępowanie odnośnie decyzji z dnia 13 października 2014 r., rozpoznając merytorycznie sprawę z odwołania od decyzji z dnia 28 listopada 2014 r.